

Kulturdepartementet

Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Oslo, 23.04.18

Hørings svar fra Virke Kultur – NOU 2017: 17 På ein søndag?

Vi viser til høringsbrev av 25. januar 2018 om *NOU 2017: 17 På ein søndag?*

Hovedorganisasjonen Virke representerer mer enn 20 000 virksomheter med 225 000 ansatte i bredden av næringslivet og frivillig sektor. Kulturvirksomhetene, herunder kinobransjen er organisert i Virke Kultur.

Virke Kultur kommentarer er knyttet til *lovens § 4- Offentlige arrangementer*.

- Unntaksbestemmelsene i lovens § 4 regulerer at en rekke kulturtilbud kan åpne før klokken 13.00 på søndager. Dette unntaket gjelder ikke offentlig filmfremvisning. Dagens lov gir kinoene en konkurranseulempe, da de ikke får mulighet til å tilby et tilbud til barnefamilier på søndags formiddag, mens andre kulturtilbydere kan åpne dørene fra morgenen av.
- Virke Kultur mener at unntaket i §4 av lov om helligdager- og helligdagsfred bør inkludere offentlig filmfremvisning, for å sikre like konkurransevilkår mellom kinoene og øvrig kulturliv. Gjennom dette vil man bidra til et bredere kulturtilbud og like konkurransevilkår slik at søndagen som annerledesdag kan opprettholdes. I forbindelse med debatten i Stortinget rundt dok 8-84 S (2017–2018) understrekte Geir Bekkevold i KrF at søndager trenger åpne kulturarrangementer men ikke liberalisering av søndagshandelen. Vi støtter dette og mener kultur bør være en naturlig del av tilbudet til befolkningen på annerledesdagen.
- Virke Kultur mener en utvidelse av unntaksbestemmelsene i lovens §4 vil være i tråd med Regjeringens ønske om et godt kulturtilbud og punkt 4. i utvalgets mandat om at endring skal innebære forenkling og skal baseres på uendret eller redusert ressursbruk.

Generelt

Utgangspunkt for *NOU 2017: 17 På ein søndag?* er diskusjonene rundt søndagshandel, som reguleres gjennom lovens § 5. Helligdagslovens § 4 ligger i utgangspunkt utenfor utvalgets mandat, men vi velger likevel å kommentere denne paragrafen med utgangspunkt i følgende:

- NOUens pkt. 5.11, siste avsnitt (side 81):

«Det kan sjå ut som om heilagdagsfreden i Noreg etter § 4 er meir omfattande enn i resten av Norden. Ein kan spørje om reglane framleis er tenlege, og om det gir like konkurransevilkår at kinoframsyingane ikkje kan begynne før kl. 13, medan Teknisk museum opnar kl. 11, Tusenfryd kl. 10.30 og Akvariet kl. 9».

- Svar på spørsmål til skriftlig besvarelse i Stortinget nr. 1401 fra representant Hege Haukeland Liadal (Ap). Der svarer kulturminister Linda Hofstad Helleland 6. juli 2017 at:

«En opphevelse av forbudet mot å vise film på kino tidligere enn kl. 13 på søndager og andre helligdager vil kreve endringer i helligdagsloven. Regjeringen har nedsatt et offentlig utvalg som skal vurdere lovgivningen rundt handel på søndager og andre helligdager. I lys av utvalgets anbefalinger og forslag kan det være aktuelt å også se på lovreguleringen knyttet til offentlige arrangementer, herunder filmfremvisninger, på helligdager»

Selv om vurderinger av lovens § 4 i utgangspunktet ikke er del av utvalgets mandat har kulturministeren likevel uttrykt mulighet på å se på den konkurranseulempen kinoene opplever i forbindelse med behandling av denne NOUen. Utvalget har også valgt å påpeke dette gjennom å stille spørsmål ved om reglene i § 4 fortsatt er hensiktsmessige.

Om kinoenes begrensninger

Lov om helligdager- og helligdagsfred § 4 regulerer offentlige arrangementer. Her fremkommer det at hovedregelen er at det på helligdager mellom kl 06 og kl 13 ikke er tillatt å arrangere eller holde offentlige tilstelninger eller forestillinger, sportskonkurranser og sportsstevner. Det er en rekke unntaksbestemmelser som blant annet inkluderer utstillinger av kunstnerisk, vitenskapelig eller opplysende art. Dette innebærer at både museene og gallerier kan åpne dørene og gi et kulturtilbud fra morgenen av, mens kinoene må vente til kl 13.00 for å vise film til barnefamilier. Virke Kultur er opptatt av at vi skal ha et godt og mangfoldig kulturtilbud i hele landet. Vi mener det er svært underlig at det i dag ikke skal være like muligheter for at de deler av kulturlivet som ønsker å ha et tilbud på søndags formiddager kan gjøre det. Dagens lov bidrar dermed til ulike rammevilkår i kulturlivet og gir kinoene en konkurranseulempe i forhold til andre sammenlignbare kulturtilbud.

Søndagen som fridag- da må kulturtilbudet være tilgjengelig.

I bakgrunnskapittelet i mandatet for utvalg om søndagsåpne butikker står det at påbudet om å holde butikkene søndagsstengt er begrunnet i et ønske om vern om den alminnelige fred på søndager og andre helligdager ved å sette grenser for den kommersielle aktiviteten på disse dagene. Formålet med unntaksbestemmelsene er å gi forbrukerne tilgang til varer det har vært ansett som særlige grunner for å tillate solgt også på disse dagene.

Det refereres også til at Kulturdepartementet i fjor vår gjennomførte en bred høring av regjeringens forslag til endringer i helligdagsloven for å tillate søndagsåpne butikker, og at det i den sammenheng ble trukket fram en rekke ulike hensyn og interesser. En av disse var hensynet til forbrukere og ønske om å beholde søndagen som en annerledes dag i uken, der flere personer, familier, grupper mv. kan

ha fri samtidig og sammen. Det vises til at hensynet til en felles fridag en viktig side ved dagens helligdagsordning.

På fridager ønsker familier å oppleve kulturtilbud og delta i fritidsaktiviteter. Da må ikke loven samtidig sette begrensninger for kinoenes kulturtilbud. Derfor må unntaket i §4 også omfatte offentlige filmfremvisninger.

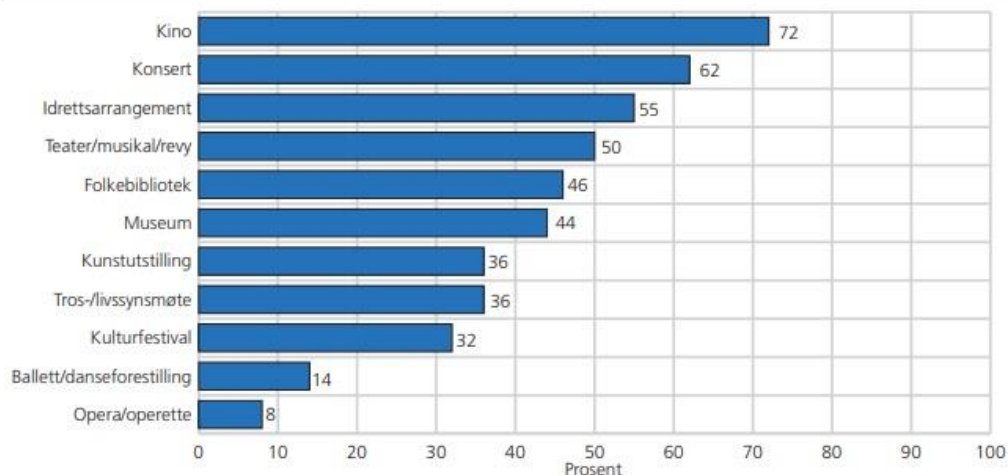
Kino fremdeles på kulturtoppen

I følge SSBs Kulturbarometer 2017 er kinoen det kulturtilbudet som de aller fleste av oss har et aktivt forhold til. 72 prosent av befolkningen går på kino minst en gang i året, en økning fra 67 prosent i 2012.

Kilde: Norsk Kulturbarometer 2016

Kulturbruk

Figur 1. Andel som har benyttet ulike kulturtilbud siste 12 måneder. 2016. Prosent

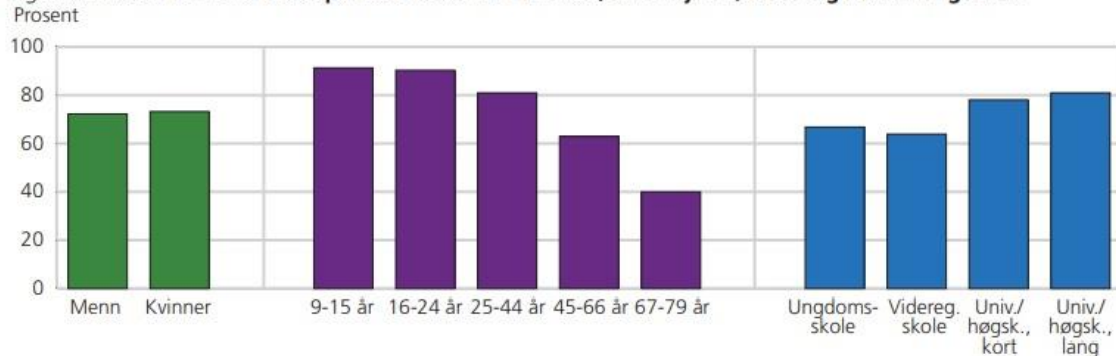

Andelen som går på kino har de senere årene stort sett vært like høy for kvinner som for menn. Blant personer i alderen 13- 15 år har 93 prosent vært på kino i løpet av de siste 12 månedene og det er

ingen tvil om at kino er et viktig og populært kulturtilbud for familier.

Kilde: Norsk Kulturbarometer 2017

Figur 4. **Andel som har vært på kino siste 12 måneder, etter kjønn, alder og utdanning. 2016**

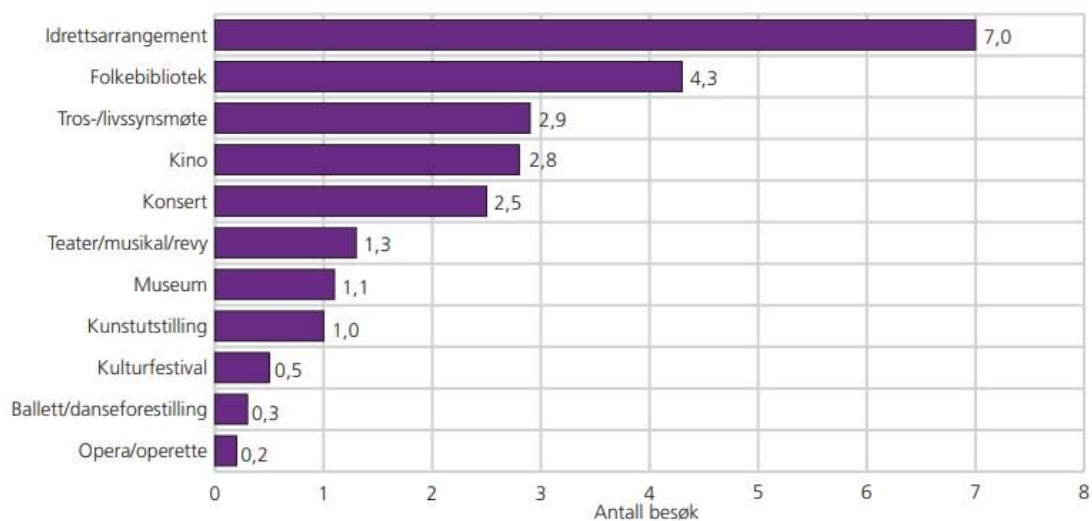

Kino på topp i popularitet men ikke i antall besøk

Selv om kinobesøket er det mest populære kulturtilbudet har det vært en liten nedgang i gjennomsnittlig antall kinobesøk per år de siste årene, en reduksjon fra et snitt på 3,0 ganger i 2012 til 2,8 for hele befolkningen i 2016.

Kilde: Norsk Kulturbarometer 2016

Figur 2. **Gjennomsnittlig antall besøk på ulike kulturtilbud siste 12 måneder. 2016**

Dette kan henge sammen med et økt kulturtilbud innen andre områder, men også at kinoene i dag har restriksjoner knyttet til åpningstid enn andre sammenlignbare kulturtilbud.

Et bedre kulturtilbud uten behov for investeringer

For forbrukerne bør det være enkelt å forstå hvorfor noe kulturtilbud er tilgjengelig mens noe ikke er tilgjengelig. For en familie på let etter aktivitet eller kulturtilbud på en søndag er det uforståelig at biblioteket og museet holder åpent hele dagen, mens de møter stengte kinosaler før kl 13.00. Gjennom en modernisering av Lov om helligdager- og helligdagsfred vil man sikre like konkurransevilkår mellom kinoene og andre kulturtilbud som museer og gallerier. Vårt forslag

innebærer altså ikke en liberalisering av søndagshandel, men en forbedring av loven slik at søndagen skal forbli en fridag for flest og at befolkningen kan oppleve et godt og bredt kulturtilbud som er tilgjengelig

Oppsummering

- Lovens § 4 må endres slik at kinoene kan vise film på søndags formiddag. Dette for å sikre like konkurransevilkår mellom kulturtilbyderne.
- Gjennom at unntaksbestemmelsene i lovens § 4 utvides til også å omfatte kinofremvisning, slik at kinoene kan åpne før kl 13.00 på søndager, vil bidra til et bredere kulturtilbud uten behov for investeringer.

Mvh

Direktør Virke Kultur
Line Endresen Normann

